

Pilot:

Experiment Statiegeld donatie verzamelbakken in het Amsterdamse Poort/Arena gebied

Plan van aanpak v2.0

1. Aanleiding:

Met de invoering van de statiegeldverplichting op plastic flesjes en blikjes worden afvalbakken met regelmaat leeggehaald om er statiegeldverpakkingen uit te halen, waarbij zwerfafval wordt achtergelaten op straat. De problemen spelen inmiddels in de hele stad. Ook worden sloten van zelfpersende afvalbakken stukgemaakt om de bakken te openen.

Het stadsdeel Zuidoost is benaderd door een kunstenaarscollectief (AFI-Dotank) die graag een pilot zou willen uitvoeren met hun statiegeldbakken. Hoewel er al een pilot loopt met doneerreken in stadsdeel Centrum waarvan de eerste resultaten niet erg positief zijn, heeft het bestuur van het stadsdeel Zuidoost interesse om een pilot uit te voeren in het Amsterdamse Poort / Arena gebied met een ander model die in andere gemeentes wel succesvol is gebleken. In deze memo een plan van aanpak voor de realisatie van de pilot.

2. Opgave en doelstelling:

Het is de wens van het bestuur van stadsdeel Zuidoost om een tijdelijke pilot te realiseren voor de plaatsing van statiegeldbakken van AFI-Dotank in de openbare ruimte als proef. Daarbij wordt gedacht aan het plaatsen van een beperkt aantal statiegeldbakken in het Amsterdamse Poort / Arena gebied.

Het primaire doel is het onderzoeken of de statiegeldbakken helpen met het tegengaan van vervuiling bij het leeghalen van afvalbakken voor het uithalen van statiegeld flessen en blikjes en daarmee het tegengaan van zwerfafval. Het secundaire doel is het bieden van de mogelijkheid tot doneren van statiegeld wat leidt tot bescheiden inkomensmogelijkheden voor mensen die het kunnen gebruiken.

Eventuele adoptie van bakken of locaties door uithalers, bewoners en/of ondernemers lijkt nu lastig gezien de korte termijn maar zou goed mogelijk zijn in een eventueel vervolg.

3. Resultaat:

Indien de primaire doelstelling wordt

AFI-DOTANK is een kunstenaarscollectief dat is opgericht met de gedachte om humaniteit en respect terug te geven aan de mensen die dit het hardst nodig hebben. Ze zijn bezig met het vinden van manieren die steden kunnen verduurzamen en armoede bestrijdt.

bereikt zal de pilot hopelijk leiden tot minder vervuiling rond afvalbakken en minder zwerfafval in de omgeving. Daarnaast verwachten de initiatiefnemers dat bewoners en bezoekers de statiegeldbakken zullen waarderen als mogelijkheid om kleine donaties te geven aan wie het nodig heeft. Met name in Amsterdam Zuidoost is de sociale binding groot en is er veel bereidwilligheid bij te dragen aan zulke sociale initiatieven.

Gezien de korte start termijn van de pilot wordt er geen uitgebreide nul-meting verricht ten aanzien van de hoeveelheden zwerfafval in het gebied maar er zullen vooraf rond de beoogde locaties foto's worden gemaakt van huidige situatie en gedurende de pilot kan d.m.v. overleg met de beheerders van het gebied en interviews met de gebruikers een inschatting worden gemaakt van het succes van de statiegeldbakken.

4. **Locatie**

Er is gekozen voor de loper Anton de komplein - Amsterdamse Poort - Arenagebied vanwege het volume van aanbod van statiegeld flessen en blikken. Daarnaast is de sociale controle in het gebied groot en wordt het gebied intensief beheerd door de afdeling Schoon waardoor er tijdens de pilot goed gecontroleerd kan worden wat het effect is. Tot slot profiteren de bewoners van de Amsterdamse Poort ook van de pilot.

De exacte locaties en positionering voor de statiegeldbakken worden bepaald in overleg met de medewerkers van de afdeling Schoon die daar bekend zijn met de beheeropgave. Het ligt daarbij voor de hand dat door middel van een schouw in het gebied gezocht wordt naar plekken naast goed gebruikte afvalbakken en de statiegeldbakken zo worden geplaatst dat het geen belemmering oplevert voor het beheer.

5. **Duur pilot**

Om tot een degelijke pilot te komen wordt voorgesteld om een pilot uit te voeren voor één jaar waarbij er gedurende een eerste fase van 6 maanden regelmatig het gebruik en impact zullen worden gemonitord. Vervolgens kunnen er na een

eerste evaluatie eventuele aanpassingen worden gemaakt voor de tweede fase van 6 maanden.

Aan het einde van het jaar zal er een volgende evaluatie plaatsvinden en kan een besluit tot behoud van de statiegeldbakken, eventuele uitbreiding of het afblazen van de pilot en het verwijderen van de statiegeldbakken. De evaluatie zal gebeuren aan de hand van waarnemingen van werknemers van de afdeling beheer die dagelijks in het gebied actief zijn en met betrokken bewoners en/of ondernemers. Verder zullen regelmatige tellingen van statiegeldflesjes, blikjes en ongewenst materiaal plaatsvinden en zullen bezoekers van het gebied op verschillende momenten worden geïnterviewd over de bekendheid en het gebruik.

De pilot is succesvol als er een duidelijke afname is in de hoeveelheid vervuiling en zwerfafval in het gebied door het leeghalen van vuilnisbakken, de statiegeldbakken regelmatig worden gebruikt voor het doneren van statiegeld en er geen beheerproblemen optreden.

6. Risico's en kansen

De pilot brengt natuurlijk risico's en kansen met zich mee. In onderstaand tabel een overzicht van de belangrijkste risico's en mogelijke oplossingen:

Risico's	Oplossing
Beoogde startdatum wordt niet gehaald	1 maart is niet meer haalbaar maar iets later beginnen kan ook
Er is nog geen vaste projecttrekker	Sam Franklin is als tijdelijke projectleider aangesteld
Er loopt al een soortgelijke pilot in stadsdeel Centrum	Overleg in het BOSS
Verrommeling van het gebied	Beperkt aantal statiegeldbakken plaatsen op strategisch gekozen locaties
Veel verkeerd afval aangeboden in de statiegeldbak	Regelmatig monitoren, communicatieplan
Vervuiling in en rondom de statiegeldbakken	Regelmatig monitoren en waar nodig regelmatig legen en schoonmaken
Technische mankementen	Afspraken over onderhoud en vervanging
Concurrentie en spanning tussen de "uithalers" van de statiegeldbakken	Indien mogelijk in gesprek gaan met de "uithalers" en afstemming met gebiedsteam, gebiedsregisseur en handhaving

Met de pilot worden de volgende kansen gezien:

Kansen	Uitwerking
Realisatie goedwerkend inzamelsysteem	Indien de pilot succesvol is worden meer statiegeldflessen en blikjes opgehaald
Schonere omgeving	Bij goed gebruik is er minder animo om in de vuilnisbakken te zoeken en

	veroorzaakt dat minder vervuiling en zwerfafval
Bijdragen aan duurzaamheidsdoelen (afval als grondstof)	Bij succes eventueel vervolg afspraken met statiegeld partners
Groeiende bekendheid met het systeem en de bereidheid om statiegeld fles/blik bij juiste afval te doen	Door communicatie en gebruik groeit hopelijk het gebruik bij donateurs en ophalers
Inkomen voor minder draagkrachtigen	Voor de meest kwetsbare bewoners van het stadsdeel zijn er maar weinig mogelijkheden om inkomsten te verwerven
Bewoners en bezoekers voelen zich in staat een positieve bijdrage te leveren aan hun omgeving en maatschappij	Groei van gevoel van empowerment en sociaal vertrouwen

7. Organisatie en planning

Om tot de realisatie van de pilot te komen zal er eerst gezocht moeten worden naar bestuurlijke afstemming in het BOSS (Bestuurlijk Overleg Stadsdelen en Stadsgebied) om de pilot te starten waarbij er eventueel afstemming wordt gezocht met de al lopende pilot voor statiegeld-donatie-ringen op vuilnisbakken in stadsdeel Centrum. Na afstemming kan het plan via het BAP (Beheer Acceptatie Proces) worden getoetst en geadviseerd op techniek, beheer en locatiebepaling.

Bij goedkeuring vanuit het BOSS en het BAP kan er worden begonnen met de plaatsing van de statiegeldbakken en kan de pilot van start gaan. Er is een offerte ontvangen voor de levering en plaatsing van 18 statiegeldbakken (inclusief 6 gedoneerde statiegeldbakken van Statiegeld Nederland) en er is overleg met de dagelijkse beheerders om de precieze locaties van de afzonderlijke statiegeldbakken te bepalen.

Voor de realisatie van de pilot zal er ook een communicatieplan worden opgesteld waarmee bezoekers en bewoners op het gebruik van de statiegeldbakken worden gewezen.

Planning:

Wat	Wanneer	Hoe en wie
Vorbereiding		
Bestuurlijke afstemming	Maart 2024	BOSS, Portefeuillehouder
Beheer Acceptatie Proces	April 2024	BAP, Projectleider
Realisatie		
Communicatieplan	Mei/juni 2024	In overleg met communicatie Stadsdeel en gebiedsteam.
Afstemmen plaatsing	April/mei 2024	Afstemming met afdeling Schoon (afval & reiniging), gebiedsregie (CBRE) , de gebiedsbeheerder, handhaving, evenementenregie, de

		projectleider integrale aanpak Amsterdamse poort en de leverancier.
Gebruik		
In gebruikname 1 ^e fase	mei 2024 - oktober 2024	Wekelijkse monitoring
Eerste evaluatie (en eventueel aanpassingen doorvoeren)	oktober 2024	Evaluatie met afdeling Schoon (afval & reiniging), gebiedsregie (CBRE) , de gebiedsbeheerder, handhaving, evenementenregie, de projectleider integrale aanpak Amsterdamse poort, het gebiedsteam en de leverancier.
In gebruikname 2 ^e fase	oktober 2024- April 2025	Regelmatige monitoring
Tweede evaluatie	April/mei 2025	Evaluatie met afdeling Schoon (afval & reiniging), gebiedsregie (CBRE) , de gebiedsbeheerder, handhaving, evenementenregie, de projectleider integrale aanpak Amsterdamse poort, het gebiedsteam en de leverancier.
Besluit over vervolg (stop, continuatie of uitbreiding)	April/mei 2025	Besluit na nieuw bestuurlijk overleg (BOSS)

8. Communicatieplan

In samenspraak met een communicatieadviseur van het stadsdeel en met input van het gebiedsteam, andere stakeholders uit het gebied en het kunstenaarscollectief AFI-Dotank zal er een communicatieplan worden opgesteld waarmee we de bezoekers en gebruikers van het gebied kunnen informeren over de pilot voor en gedurende de looptijd.

9. Kosten en financiële dekking

Ter voorbereiding en realisatie van de pilot worden de volgende kosten worden voorzien waarbij de kosten voor communicatie, onderhoud en monitoring en mogelijke reparatie of vervanging nog nader uitgewerkt moeten worden:

Wat	Kosten	Dekking
Capaciteit projectleider: 60 uur start , 2 u p week monitoring en afstemming gedurende looptijd pilot	uit eigen formatie	Stadsdeel Zuidoost
Investerings: kosten statiegeldbakken en	5.1, 2, b	Stadsdeel Zuidoost en de leverancier

toebehoren		AFI-Dotank (gratis statiegeldbakken)
Proceskosten incl. communicatie	n.t.b.	Stadsdeel Zuidoost
Dagelijks en periodiek onderhoud /monitoring	n.t.b.	Stadsdeel Zuidoost en Stadswerken
Kosten vervanging/reparatie	n.t.b.	Stadsdeel Zuidoost en de leverancier AFI

Bijlagen:

Memo: Eerste bevindingen proef doneerrekenen en vervolg stadsdeel Centrum